

DE BOOMKWEKERIJ

Tijdschrift voor Boomkwekerij en Vasteplantencultuur
EERSTE JAARGANG No. 29 27 SEPTEMBER 1946

DE BOOMKEKER, DE HOVENIER EN DE TUINARCHITECT.

Wanneer er „ergens in Nederland” een tuin zal worden aangelegd dan zijn er drie partijen behalve de principaal die er belang bij hebben, n.l. de maker van het plan (de tuinarchitect), de leverancier van de planten (de boomkweker) en de uitvoerder van het werk (de hovenier) die vermoedelijk ook het werk in onderhoud zal krijgen.

Tussen deze drie partijen zijn verschillende combinatie's mogelijk; de tuinarchitect kan tevens leveren en uitvoeren maar zal het onderhoud niet ambiëren; de boomkweker kan tevens het plan maken en uitvoeren, ook hij zal geen zin hebben in het onderhoud; de hovenier zal het liefste ook het plan maken; de planten leveren en de zaak in onderhoud houden. Drie partijen zijn dus bereid het plan te maken, drie partijen willen leveren, maar er is er maar een die het onderhoudswerk wil opknappen. Het ideaal zou zijn!; wanneer de tuinarchitect alleen het plan maakte, de boomkweker alleen leverde en geen plannen maakte (en een behoorlijke provisie aan den hovenier afstond) en de Hovenier alleen uitvoerde, onderhield en provisie inde.

Nu wij dit ideaal nog niet bereikt hebben botsen de belangen en gaat de goede samenwerking eronder lijden; daarom ruimen wij gaarne een plaatsje in voor het volgende ingezonden stukje van den Heer Jac. Overgaauw te 's-Gravenhage en hopen dat ook andere belanghebbenden hun meening over dit punt eens willen zeggen. De Heer Overgaauw schrijft ons:

Hoe is heden de samenwerking tussen hovenier en tuinarchitect?

Onder de hoveniers in de grote steden is een onderlinge bindende afspraak om overleg te plegen in zaken, betreffende het aannemen van bestaande tuinen, nieuwe aanleg en onderhoudsobjecten.

Alvorens op een aanvraag in te gaan wordt aan den betreffenden cliënt gevraagd, wie zijn tuin verzorgde. Met deze firma wordt in contact getreden. Is de cliënt om de een of andere gemotiveerde reden niet van plan de betrokken firma als zodanig weer het werk te laten uitvoeren, dan is de firma die ontboden wordt vrij om met dezen cliënt tot zaken te komen.

Deze collegiale wijze van zaken doen zouden wij toch ook van onze collega's tuinarchitecten verwachten, doch helaas zijn er hieronder, die met een bord voor het hoofd lopen. Mij is het volgende overkomen: Een grote cliënt komt door recommandatie aan het adres van een tuinarchitect. Er worden besprekingen gevoerd en een beplantingsplan gemaakt. De principaal keurt het geheel goed, en een paar dagen later krijgt de hovenier een telefoontje: „Wilt U op dien en dien dag zorgen dat ik twee tuinlieden van U krijg, daar de heer N of M de planten komt plaatsen”.

Nu zijn hiervoor twee oplossingen n.l. ten eerste kan men tegen dien cliënt zeggen dat wanneer die tuinarchitect komt met de door hem te leveren planten hij ook maar zien moet dat zij gepland worden. Ten tweede

kan men als een struisvogel de kop in het zand steeken en zeggen: „Jawel mijnheer, ik zal ervoor zorgen, dat U de door U gevraagde mensen op de juiste tijd hebt” dus loopjongen zijn voor den heer tuinarchitect. Hier mede bereik ik, dat de cliënt als onderhoudsobject te houden blijft, maar zie de winst van het plantmateriaal naar de beurs van den architect verdwijnen, om nog niet eens te spreken van de gebruikelijke provisie.

M.i. heeft hier de principaal geen schuld, al wil hij vijf van die heren laten komen (de Cliënt is nog altijd Koning). Maar de tuinarchitect is m.i. wel degelijk verplicht, als hij weet wie de tuinverzorger is, in overleg te treden om te spreken over de eventuele hulp die deze hem verschaffen kan en de financiële zijde af te wikkelen, want uiteindelijk zijn wij toch vakgenoten en moeten door samenwerking ons vak beschermen. Dit dringt nog niet erg door tot de heren architecten.

Ik weet wel, dat er onder de leden der B.N.T. stemmen opgaan, die zeggen: „De hoveniers maken hun tekeningen enz. voor niets, maar wij laten er een honorarium voor betalen per visite of per uur”. Dit is zekerlijk juist gezien. Maar niet zakelijk en oncollegiaal is de bovenvermelde handeling tegenover hun vakcollega's al zijn zij dan geen lid van de B.N.T.

Een en ander is hier ook wel voor verbetering vatbaar

De hovenier mag geen honorarium berekenen voor zijn werk, daar hij geen lid is van de B.N.T. Dus moet hij het voor niets doen.

De tuinarchitect wordt ervoor betaald, levert de planten laat ze door de werknemers van den hovenier plaatsen (als deze een struisvogel moet zijn) en incasseert de nota. Dus is de hovenier in dit geval de loopjongen van den tuinarchitect zonder personeel.

JAC. OVERGAAUW, 's-Gravenhage.

Tot zover de Heer Overgaauw; wij zijn het met den Heer Overgaauw eens dat het niet prettig is om alleen zijn personeel te kunnen afstaan om een werk te maken, terwijl een ander het plan maakt, dus de eer heeft, en bovendien de planten levert, dus het meeste geld eruit sleept. Dit is werkelijk niet collegiaal en hoewel niet door de B.N.T. verboden toch af te keuren, (wij weten niet of de door de Heer O. bedoelde tuinarchitect lid van de B.N.T. is, men noemt zich tegenwoordig gauw Tuin of Landschap Architect). Een behoorlijk tuinarchitect zal toch steeds rekening willen houden met de belangen van de man die zijn werk moet uitvoeren en later onderhouden. Wanneer nu de hoveniers zelf eens voorstelden een tuinarchitect te raadplegen en de tuinarchitecten de hoveniers zo niet lieten leveren dan toch de normale verdiensten van het geleverde gunden, zouden wij een hele stap in de goede richting zijn. Het spreekt vanzelf dat een tuinarchitect geen provisie's aan neemt van leveranciers van plantmateriaal of anderszins. Wel mag de architect leveren omdat kleine tuinen alleen dan door hem kunnen worden uitgevoerd, de kosten van het plan en toezicht zouden anders in verhouding tot de totaalkosten veel te hoog worden; eigenlijk treedt de tuinarchitect dan zelf als hovenier op, zoals veel hoveniers soms als tuinarchitect optreden. Een hele stap vooruit zou al zijn wanneer de boomkweker er tussenuit bleef; immers die heeft meer belang bij de levering dan bij het eindresultaat, iets wat én de hovenier en de tuinarchitect wel na aan het hart ligt; het is jammer dat het in ons klein landje zo moeilijk is zich te specialiseren; en wij zoveel „gemengde bedrijven” hebben, wanneer wij echter „mensen” voor elkander blijven zijn alle goede dingen mogelijk. H.

Tuinarchitecten

„met en zonder”

„Alles is waarheid, en iedereen heeft gelijk”, heeft een of ander wijs man eens uitgeroepen. Hieraan moest ik denken, toen ik de felle pro's en contra's van Doorenbos en Bijhouwer las, gevolgd door Hasselman, die den middenweg wil bewandelen, en Broerse, die filosofisch als hij aangelegd is, alle aspecten van de zaak belicht en geen conclusies trekt.

Inderdaad kan men zeggen, dat alles waarheid is, en dat iedereen gelijk heeft. Dat wil zeggen, dat de pro argumenten van Doorenbos en de contra van Bijhouwer op zich zelf juist zijn, doch, dat zij beiden slechts één kant van de zaak belichten en dat daarom hun conclusies zeker niet algemeen aanvaard kunnen worden.

Ik kan mij voorstellen, dat de wijze rechter Hasselman, na den uiteraard in deze kwestie eenzijdigen advocaat Doorenbos, en den uiteraard eenzijdigen officier Bijhouwer gehoord te hebben een uitspraak doet, waarbij hij tot een „gemiddelde” komt.

Toch geloof ik, dat uit deze kwestie geen gemiddelde waarheid is te halen, het is *alles waar*.

Men kan over deze kwestie, gehoord alle partijen, geen bindende voorschriften geven, waarnaar de tuinarchitect zal hebben te handelen, wil hij voor vol aangezien worden.

Ieder zal voor zich moeten uitmaken, wat voor hem, overwegend alle pro's en contra's, en in zijn speciale omstandigheden, voor hem het meest geëigend zal zijn. En het resultaat, waartoe hij dan komt, behoeft niet eens bindend te zijn. Ik kan mij voorstellen, dat iemand zijn loopbaan begint *zonder*, en eindigt *met* een kweekerijtje of kuilhoekje en ik kan mij ook het omgekeerde voorstellen.

Niet zonder humor is in dit geval, dat het voorbeeld uit de practijk, aangehaald door Doorenbos, de kweekerij van D. F. Tersteeg te Naarden, thans door den zoon, T. Tersteeg wordt geliquideerd, misschien op „Bijhouwer” overwegingen.

Laat iedereen zijn meest geëigende levensvorm kiezen, en laat een ander hem hierom niet verketteren. Ook op dit terrein geldt, dat iedereen op zijn eigen wijze zalig moet worden.

K. STUVE.

Tuinarchitecten met of zonder kweekerij

Gaarne maak ik van de mij door de Redactie van „De Boomkweekerij” geboden gelegenheid gebruik om mijn mening als „Hovenier” over bovenstaand onderwerp eens weer te geven.

Schrijver dezes, sprekende uit ervaring op dit gebied, zou dan eerst de gemakkelijk te beantwoorden vraag willen stellen: wanneer neemt iemand een tuinarchitect om hem advies te geven bij den aanleg van zijn tuin”?!.

Men doet dit wanneer men verzekerd wil zijn dat de uitvoering ook aesthetisch tot zijn volle recht zal komen; dus passend bij huis en omgeving; maar men doet dit ook omdat het zoo „staat” op de wekelijksche jour te kunnen zeggen: „die en die tuinarchitect heeft mijn tuin aangelegd” en dan moet dat vooral een bekende, klinkende naam zijn.

Eerlijkheidshalve dient vermeld dat de tuinman meestal niet in staat is om tot 'n behoorlijke oplossing te komen.

Toch laat m.i. de gekozen tuinarchitect, al is het een begaafd mensch, en houdt hij voldoende rekening met de belangen en wenschen van de principaal zich bewust of onbewust leiden door zijn kweekerij „achter hem” wanneer hij tot de categorie van tuinarchitecten met kweekerij behoort.

Immers zijn geestesoog ziet zijn Kerria's het daar en daar zoo mooi „doen”; maar had hij ze toevallig niet (zoo veel) gehad dan zou hij waarschijnlijk geen Kerria's maar Forsythia's of Berberis geplant hebben.

Het is m.i. begrijpelijk dat men niet objectief en onpartijdig zijn plannen maakt wanneer men zelf over veel materiaal beschikt.

Hij of zij die een ontwerp maakt schept iets en moet zijn scheppingsdrang uit kunnen leven zooals zijn innerlijk hem dat ingeeft; de commercieele kant drijft de idealist in een richting die hijzelf niet gaan wil.

Een architect zonder kweekerij zal zijn ziel meer geheel aan het werk kunnen geven dan een architect die ook nog te zorgen heeft dat de „teelt” rendeert.

Haarlem, Jan. 1946.

A. H. F. VAN DER COLK.